

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 24. helmikuuta 2021
(OR. en)

Toimielinten välinen asia:
2021/0048 (NLE)

6446/21
ADD 29

RECH 72
COMPET 123
IND 40
MI 105
SAN 82
TRANS 94
AVIATION 42
ENER 50
ENV 94
SOC 95
TELECOM 70
AGRI 79
SUSTDEV 22
REGIO 29
IA 22

SAATE

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	23. helmikuuta 2021
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	SWD(2021) 38 final - Osa 8/9
Asia:	KOMISSIION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTENARVIOINNISTA Oheisasiakirja Ehdotus neuvoston asetukseksi Horisontti Eurooppa -puiteohjelman yhteisyritysten perustamisesta Kiertotaloutta ja biopohjaisia ratkaisuja edistävä eurooppalainen kumppanuus

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja SWD(2021) 38 final - Osa 8/9.

Liite: SWD(2021) 38 final - Osa 8/9

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 23.2.2021
SWD(2021) 38 final

PART 8/9

KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA

TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTENARVIOINNISTA

Oheisasiakirja

Ehdotus neuvoston asetukseksi Horisontti Eurooppa - puiteohjelman yhteisyritysten perustamisesta

Kiertotaloutta ja biopohjaisia ratkaisuja edistävä eurooppalainen kumppanuus

{COM(2021) 87 final} - {SEC(2021) 100 final} - {SWD(2021) 37 final}

Tiivistelmä (enintään 2 sivua)
Vaikutusarviointi kiertotaloutta ja biopohjaisia ratkaisuja edistävästä eurooppalaisesta kumppanuudesta (CBE)
A. Toimenpiteen tarve
Mikä on ongelmana ja miksi se on ongelma EU:n tasolla?
Ongelmat ovat sekä taloudellisia että ympäristöön liittyviä, ja niihin puututaan rinnakkain. Suurimpana ongelmana ovat kolmeen keskeiseen tekijään eli innovointiin, käyttöönottoon markkinoilla ja kestävyys- ja ympäristöliittävät toimintapuutteet. Tämän seurauksena t&i-toiminnan integrointiaste ei ole riittävä EU:ssa, mikä hidastaa innovaatioprosessia. Olemassa olevien kypsyysasteen saavuttaneiden biopohjaisten ratkaisujen on samaan aikaan vaikea päästä markkinoille eikä niiden ympäristötehokkuus ole automaattisesti taattu. Suurimmat tieteelliset ja teknologiset ongelmat, joihin CBE-kumppanuudella on määrä puuttua, liittyvät t&i-toiminnan, monialaisen yhteistyön ja osaamisen siirron riittämättömyyteen kestäviä ja kiertotalouteen perustuvia biopohjaisia ratkaisuja ajatellen.
Mitä on tarkoitus saada aikaan?
Yleisenä tavoitteena on viedä eteenpäin yhteiskunnallista siirtymistä kestäväan biopohjaiseen talouteen lisäämällä t&i-toimintaa kestävien ja kilpailukykyisten ratkaisujen kehittämiseksi ja kierron, biomassan, jätetuotteiden ja jätteiden käytön lisäämiseksi. Tavoitteena on myös omaksua alueellinen lähestymistapa pantaessa täytäntöön YK:n kestäväan kehityksen tavoitteita ja EU:n vihreän kehityksen ohjelmaa, jotta voidaan nopeuttaa siirtymistä ”Terveen planeetan” käsitteeseen. Tieteellisinä tavoitteina on parantaa kiertotalouden periaatteiden mukaisiin biopohjaisiin ratkaisuihin keskittyvää t&i-kapasiteettia ja varmistaa parempi osaamisen jakaminen arvoketjujen sisällä ja välillä koko Euroopassa sekä ottaa kumppanuuden piiriin myös kestäväan kehityksen kysymyksiin paneutuva tutkimus ja innovointi. Taloudellisina tavoitteina on parantaa Euroopan alueiden kilpailukykyä sektorilla ja korjata Euroopan biopohjaisen teollisuuden markkinoiden toimintapuutteita pitämällä innovointi ja uudet biojalostamot Euroopassa. Yhteiskunnallisina päätavoitteina on edistää kestäväan kiertotaloutta ja parantaa biopohjaisen sektorin kiertoa ja siten sen ympäristöjalanjälkeä.
Mitä lisäarvoa saadaan toimimisesta EU:n tasolla (toissijaisuusperiaate)?
Aloite yhdistää EU:n jäsenvaltioissa, alueilla ja arvoketjuissa saatavilla olevaa asiantuntemusta ja teknologiaa ja luo tällä tavoin lisäsynergioita. CBE-kumppanuuden hankkeita voidaan yhdistää kansallisten hankkeiden kanssa ja EU:n rakenne- ja aluerahastoista tuettavien hankkeiden kanssa. Useimmissa tapauksissa biopohjaisen talouden esteisiin puuttuminen ei kuulu jäsenvaltioiden vastuulle, vaan siihen sovelletaan EU:n tason sääntelyä, joka koskee esimerkiksi biomassan kestäväan tarjontaan liittyviä näkökohtia, markkinavetoa tavoitteiden kautta, tuotestandardointia, merkintäjärjestelmiä ja ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja sekä ympäristönsuojelun tasoa. Ilman EU:n tason toimintaa toimet jäisivät riittämättömiksi kansallisella tasolla.
B. Ratkaisut
Millä vaihtoehdoilla tavoitteet saavutettaisiin? Onko jokin vaihtoehto arvioitu parhaaksi? Ellei, miksi?
Keinoina tukea tutkimusta ja innovointia tarkasteltiin

- perinteisiä puiteohjelman ehdotuspyyntöjä (perustason vaihtoehto),
- yhteiseen ohjelmasuunnitteluun perustuvaa eurooppalaista kumppanuutta (vaihtoehto 1) ja
- SEUT-sopimuksen 187 artiklan mukaista institutionaalista kumppanuutta (vaihtoehto 3).

Kumpikin kumppanuusvaihtoehto tuottaisi parempia tuloksia kuin perinteiset ehdotuspyynnöt, mutta institutionaalinen vaihtoehto (vaihtoehto 3) olisi parempi kuin yhteissuunniteltu vaihtoehto. Se asetettiin yleisesti etusijalle sen suurempien potentiaalisten taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten vuoksi ja koska se on johdonmukaisempi suhteessa ulkoisiin ohjelmiin.

Vaihtoehto 3 on suositeltavin seuraavista syistä:

- Sen avulla voidaan tehokkaasti saavuttaa ohjelman tavoitteet, koska kumppaneita sitoutuisi teollisuuden piiristä ja muilta toimintasektoreilta (ml. jäsenvaltiot, alueet, tiedelaitokset ja kansalaisjärjestöt) tekemään yhteistyötä tarkoituksenmukaisessa hallintojärjestelyssä.
- Se takaa asianmukaisen läpinäkyvyyden ja avoimuuden painopisteiden ja tavoitteiden valinnassa sekä eri sektoreita, taustoja ja tieteenaloja edustavien kumppaneiden ja sidosryhmien osallistumisen koko arvoketjun laajuudelta, mukaan lukien tarvittaessa kansainväliset toimijat heikentämättä Euroopan kilpailukykyä.
- Sen vakioidut menettelyt mahdollistavat pk-yritysten osallistumisen sekä tulosten levittämisen ja hyödyntämisen.
- Sen täydentävyys näkyisi potentiaalisesti suurena jäsentävänä vaikutuksena biopohjaisiin teollisuudenaloihin.
- Se varmistaa ohjausvaikutuksen virallistamalla kumppanien sitoumukset tiettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi, mikä viime kädessä auttaa saavuttamaan korkean tason poliittiset päämäärät.
- Sen rahoitukseen tulee rahoitusosuuksia ja/tai luontoissuorituksia muilta kumppaneilta kuin EU:lta, kaikkiaan 50–75 prosenttia eurooppalaisen kumppanuuden kokonaisbudjetista. Suurin osa rahoitussitoumuksista odotetaan tehtävän luontoissuoritusten muodossa ja vähemmässä määrin rahoitusosuuksina hankkeiden, ei niinkään ohjelman tasolla.
- Johdonmukaisuus ja synergiat EU:n tutkimus- ja innovaatioympäristössä varmistetaan ehdotetun aloitteen ja muiden aloitteiden välisillä virallisilla sopimuksilla sekä yhteisesti laadittavilla toimintalinjauksilla ja tukiryhmän sitoutumisella.

Mitkä ovat sidosryhmien näkemykset? Mitkä toimijat kannattavat mitäkin vaihtoehtoa?

Suurin osa (yli 50 %) julkiseen kuulemiseen vastanneista totesi, että monet kumppanuuden tavoitteista ovat ensiarvoisen tärkeitä varsinkin EU:n ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Eduiksi katsottiin konsortioiden, eurooppalaisten arvoketjujen ja teknologian kehittäminen, haitaksi hallinnollinen rasitus. Suurimpana ongelmana pidetään EU:n innovaatiokuilua tutkimustulosten muuntamisessa innovatiivisiksi biopohjaisiksi ja kiertotalouden periaatteiden mukaisiksi tuotteiksi. Enemmistö (yli 50 %) pitää erittäin tärkeänä teollisuuden osallistumista ja katsoo, että kumppanuudella on oikea laajuus ja kattavuus. Suurin osa kuulemiseen vastanneista sidosryhmistä (54 %) pitää institutionaalista kumppanuutta parhaana järjestelynä ongelmien ratkaisemiseksi, mutta tämä vaihtoehto sai vähemmän tukea kansalaisten taholta.

C. Parhaaksi arvioidun vaihtoehdon vaikutukset

Mitkä ovat parhaaksi arvioidun vaihtoehdon hyödyt (jos parhaaksi arvioitua vaihtoehtoa ei ole, päävaihtoehtojen hyödyt)?

Kaikki biopohjaisen talouden toimijat voivat hyötyä **taloudellisesti**, mikä mahdollistaa tasapainoisen alueellisen/paikallisen kehityksen. Biomassan alkutuottajat voivat odottaa suurempia ja varmempia tuloja,

myös epäsuotuisilla alueilla. Muita hyötyjä ovat talouskasvu pk-yrityssektorilla, vahvempi investointien vipuvaikutus biojalostamojen ja niiden toiminnanharjoittajien (teollisuuden toimijoiden) osalta sekä kaikkien toimijoiden pitkäaikainen osallistuminen ja sitoutuminen. Kuntien ja alueiden ennakoidaan hyötyvän säästöistä biologisen jätteen käsittelykustannuksissa. Yhteiskunnallisten vaikutusten ennakoidaan toteutuvan siten, että innovatiivisten biopohjaisten ratkaisujen saatavuus ja käyttöönotto paranevat Euroopassa, paikallis- ja alueyhteisöt voivat parantaa mahdollisuuksiaan hallita luonnonvarojaan ja syntyy uutta (tai uudistettua ja parannettua) paikallista/alueellista tuotantopohjaa. Markkinatoimijat, kuten tuotemerkkien omistajat ja kuluttajat, saavat käyttöönsä kestävämpiä tuotteita. Tärkeimpiä ovat ympäristövaikutukset. Biomassan tuottaminen ja jalostaminen kestävämmällä tavalla sekä biojätteen käyttö raaka-aineena vähentää hiilidioksidipäästöjä sekä auttaa välttämään ristiriidat elintarviketuotannon kanssa, biomassan liikatuotannon ja kestävämmät maankäytön muutokset. Tämä auttaa säilyttämään ja ennallistamaan ekosysteemejä ja biologista monimuotoisuutta. Suljetun kierron tuotanto ja biojätteen hyödyntäminen tehostavat kiertotaloutta. CBE-kumppanuus parantaa arvoketjujen resurssitehokkuutta esimerkiksi ottamalla talteen maa- ja metsätalouden ravinteita jätevirroista (myös jätevedestä) ja maatalousjätteistä.
Mitkä ovat parhaaksi arvioidun vaihtoehdon kustannukset (jos parhaaksi arvioitua vaihtoehtoa ei ole, päävaihtoehtojen kustannukset)?
Koska vaihtoehto 3 perustuisi nykyisen biopohjaisten teollisuudenalojen yhteisyrityksen (BBI) rakenteeseen, se kattaisi yhteisyrityksen toimiston juoksevat kustannukset aloitteen keston ajaksi. Yrityksille aiheutuisi tästä 30 miljoonan euron ja EU:lle samansuuruiset hallinnolliset kustannukset. Tämä on 1–2 prosenttia aloitteen kokonaiskustannuksista. Nämä kustannukset kompensoituvat suurelta osin edellä mainituilla hyödyillä ja muun muassa yhteisrahoituksen vipuvaikutuksilla, joiden ansiosta saadaan käyttöön tarvittavan suuruiset resurssit kunnianhimoisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Kielteisiä taloudellisia, yhteiskunnallisia ja ympäristövaikutuksia tai säännösten noudattamisesta aiheutuvia kustannuksia ei ennakoida aiheutuvan.
Mitkä ovat vaikutukset pk-yrityksiin ja kilpailukykyyn?
Pk-yrityksiin ja kilpailukykyyn ei odoteta kohdistuvan kielteisiä vaikutuksia. Kaikkien vaikutusten odotetaan olevan myönteisiä. BBI-yhteisyrityksestä saadut erittäin myönteiset kokemukset (pk-yritysten vahva osallistuminen projekteihin, mukaan lukien niiden koordinointi) korostavat vaihtoehto 3:n etusijaa tämän näkökohdan suhteen.
Kohdistuuko jäsenvaltioiden budjettiin ja julkishallintoon merkittäviä vaikutuksia?
Jäsenvaltioiden budjettiin ja julkishallintoon ei odoteta kohdistuvan vaikutuksia. Myöskään täytäntöönpanoon liittyviä vaikeuksia ei ole odotettavissa.
Onko toimenpiteellä muita merkittäviä vaikutuksia?
Edellä kuvattujen lisäksi ei.
Suhteellisuusperiaate
Etusijalle asetettu vaihtoehto sisältää kaikki tavoitteiden saavuttamiseen tarvittavat osatekijät, eikä siinä ylitetä sitä, mikä on tarpeen ongelman ratkaisemiseksi.

D. Seuranta
Milloin asiaa tarkastellaan uudelleen?
Horisontti Eurooppa -asetuksessa vahvistetun aikataulun mukaisesti väliarviointi tehdään viimeistään neljän vuoden kuluttua toimenpiteen alkamispäivästä ja loppuarviointi viimeistään neljän vuoden kuluttua sen päättymisestä.